

नन्दकुलकाननधूमकेतोः Mu. 1. 10; R. 11. 81. -2 a meteor, comet, falling star; धूमकेतुमिव किमपि करालम् Git. 1; धूमकेतुरिवोत्थितः Ku. 2. 32. -3 Ketu. -4 a kind of horse; पृष्ठवशे यदावर्त एकः संपरिलक्ष्यते। धूमकेतुरिति ख्यातः स त्याज्यो दूरतो नृपैः ॥ *Asvachikitsā*. -5 N. of the sun; Mb. -ग्रहः Rāhu; दुर्दर्शनेन घटतामियमप्यनेन धूमग्रहेण विमला शशिनः कलेव Māl. 2. 8. -जः a cloud. °अङ्गजम् ammoniac. -ध्वजः fire. -निर्गमनम् a chimney. -प a. inhaling only smoke as a sort of penance; इन्द्रेण सहिताः सर्वे आगता यज्ञभागिनः। ऊष्मपाः सोमपाश्चैव धूमपा आज्यपास्तथा Mb. 12. 284. 8. -पथः 1 a sacrifice. -2 seeking salvation by religious works; (कर्ममार्ग); जगहं सामर्षविपन्नया गिरा शिवद्विषं धूमपथश्रमस्मयम् Bhāg. 4. 4. 10. -3 an air-hole, a window. -पानम् inhaling smoke or vapour. -प्राश a. feeding only on smoke (as a hermit). -महिषी fog, mist. योनिः a cloud; cf. Me. 5. -लता a mass of curling smoke; कोपानलबहुल-लोलधूमलताम् (शिखाम्) Mu. 1. 9.

धूमनम् (in astrol.) The obscuration (of a comet).

धूमयति Den. P. To cover with smoke, obscure with mist, darken.

धूमरी mist, fog.

धूमल a. Smoke-coloured, brownish-red, purple. -लः 1 Purple. -2 A kind of musical instrument.

धूमवत् a. Smoky. -2 Smoking, steaming. पर्वतो वह्निमान् धूमवत्वात् Tarkasāṅgraha.

धूमायति-ते Den. P. 1 To cover or fill with smoke, vapour &c., darken; धूमायिता दश दिशो दलितारविन्दाः Bv. 1. 104; Mk. 5. 27. -2 To smoke, or be covered with smoke.

धूमावती f. One of the ten great goddesses of learning; विद्या धूमावती तथा Tantrasāra.

धूमायनम् 1 Smoking, steaming. -2 Heat.

धूमिका Vapour, fog, mist.

धूमित a. Obscured with smoke, darkened; अहमस्य दशेव पश्य मामविषह्यव्यसनेन धूमिताम् Ku. 4. 30. -ता (i. e. दिक्) The quarter towards which the sun turns first; धूमिताभिमुखी हन्ति स्वरदीप्ता दिगीश्वरान् Bri. S. 90. 3.

धूमिन् a. Smoking. -नी N. of one of the tongues of fire.

धूम्या [धूमानां समूहः य] A volume or cloud of smoke, thick smoke; 'धूम्या धूमसमूहेऽपि नीहारेऽपि निगद्यते' इति धरणिः; स्फीतधूम्याप्रकाशम् Māl. 5. 6; देहच्छायोद्गमाभारिपुवपुरगुरु-प्लोषरोषाग्निधूम्याः; विष्णुपादादिकेशान्तवर्णनस्तोत्रम् 46.

धूम्र a. [धूमं तद्वर्णं राति रा-क] 1 Smoke-coloured, smoky, grey; हुतमुग्धधूमधूम्रोपकण्ठम् Bh. 3. 55; R. 15. 16. -2 Dark-red. -3 Dark, obscured. -4 Purple. -म्रः 1 A mixture of red and black. -2 Incense. -3 Purple (the colour).

सं. इ. को. १०९

-4 An epithet of Śiva. -5 A Camel. -6 (in astrol.) The 28th Yoga. -म्रा An epithet of Durgā. -म्रम् Sin, vice, wickedness; वायुना प्रेर्यमाणस्तु धूम्राय सुदमन्वगात् Mb. 1. 63. 49. -Comp. -अक्षिः a pearl of a bad colour. -अटः the fork-tailed shrike. -आमः air, atmosphere. -रुच् a. of a purple hue. -लोचनः a pigeon. -लोहित a. dark-red, deep-purple. (-तः) an epithet of Śiva. -वर्णः 1 the dark-red colour. -2 incense. -वर्णकः a kind of animal living in caves, a fox. -वर्णा f. N. of one of the seven tongues of Agni; काली कराली च मनोजवा च सुलोहिता या च सुधूम्रवर्णा। स्फुलिङ्गिनी विश्वरूपी च देवी लोलायमाना इति सप्त जिह्वाः ॥ Mund. 1. 2. 4. -शूकः (लः) a camel.

धूम्रकः A camel.

धूर 4 Ā. (धूर्यते) 1 To hurt, kill. -2 To go, move.

धूर्त a. [धूर्त्-धूर वा क्त, उणा °त्न् वा Tv.] 1 Cunning, knavish, roguish, crafty, fraudulent. -2 Mischievous, injurious. -3 Hurt, injured. -4 Gay, licentious; धूर्त-रन्वीयमानाः स्फुटचतुरकथाकोविदैर्वेशनार्यः Mu. 3. 10. -तः 1 A cheat, rogue, swindler. -2 A gamester. -3 A lover, gallant, gay deceiver; नारीजने धूर्तता Bh.; तत्ते धूर्त हृदि स्थिता प्रियतमा काचिन्ममैवापरा Pt. 4. 6; धूर्तोऽपरां चुम्बति Amaru. 19; so धूर्तानामभिसारसत्वरहृदाम् Git. 11. -4 The thorn apple (धूर). -5 Hurting, injuring. -तम् 1 Rust, iron-filings. -2 Black-salt. -Comp. -कितवः a gamester. -कृत् a. crafty, dishonest. (-m.) the Dhattūra plant. -जन्तु a man. -मानुषा N. of a plant (Mar. रास्ना). -रचना a roguery.

धूर्तकः 1 A jackal. -2 A rogue.

धूर्त् 1 P. (धूर्वति) To hurt, injure, kill.

धूर्वी The fore-part or pole of a carriage.

धूलकम् Poison.

धूलिः m., f. धूली 1 Dust; अनीत्वा पङ्कतां धूलिमुदकं नावतिष्ठते Śi. 2. 34. -2 Powder. -Comp. -कुट्टिमम्, -केदारः 1 a mound, rampart of earth. -2 a ploughed field. -ध्वजः wind. -पटलः, -लम् a cloud of dust. -पुपिष्का, -पुष्पी the Kataka plant. -हस्तयाति (intran.) to smear the hands with dust; N. 1. 81.

धूलिका Fog, mist.

धूग् (धू-स्) 10 U. (धूनायति-ते) To adorn, decorate.

धूसर a. [धू-सर किञ्च न षत्वम् Tv.] Of a dusty, greyish or dusky-white colour, grey; शशी दिवसधूसरः Bh. 2. 56; Ku. 4. 4, 46; R. 5. 42; 16. 17; Śi. 17. 41. -रः The grey colour. -2 A donkey. -3 A camel. -4 A pigeon. -5 An oilman. -6 Anything of a grey colour.

धूसरित a. Made grey, greyish.

धूस्त्रः The thorn-apple.